

به نام خدا

سال تحصیلی: ۱۴۰۰ - ۱۳۹۹

شماره تلفن:	شماره اتاق:	نام مدرس:	دانشکده: علوم انسانی و اجتماعی
۰۸۷۳۳۶۶۴۶۰۰ داخلی ۲۲۹۸ - ۱۰	۱۰۴	سعید خانی	نام درس: مبانی جمعیت‌شناسی (گروه جامعه‌شناسی)
Email: 1) s.khani@uok.ac.ir 2) s.khani63@gmail.com		پیشنیاز: ندارد مقطع: کارشناسی	تعداد واحد: ۲

جایگاه درس در برنامه درسی دوره:

درس مبانی جمعیت‌شناسی از دروس پایه تمام گرایش‌های علوم اجتماعی محسوب می‌شود و به صورت تخصصی مکمل درس‌های روش‌های مقدماتی تحلیل جمعیت، کاربرد جمعیت‌شناسی، جمعیت‌شناسی اقتصادی-اجتماعی و جمعیت‌شناسی ایران می‌باشد.

هدف کلی:

در این درس به معرفی علم جمعیت‌شناسی به عنوان یک رشته آکادمیک پرداخته می‌شود و در ضمن آن، به تعریف جمعیت، جمعیت‌شناسی، قلمرو موضوعی جمعیت‌شناسی، سیر تکوینی جمعیت‌شناسی و اهمیت آن، منابع آمارها و اطلاعات جمعیتی، تحولات جمعیت در دنیای امروز، و بینش‌ها، مفاهیم و نظریه‌های مهم جمعیتی پرداخته می‌شود.

اهداف عینی:

- **اهداف مفهومی:** آشنایی با مفاهیم جمعیت و جمعیت‌شناسی، آشنایی با مؤلفه‌های جمعیت از قبیل ترکیب سنی و جنسی، حرکات جمعیت یعنی باروری، مرگ‌ومیر و مهاجرت، و تغییرات و سیاست‌های جمعیتی، آشنایی با نظریه‌ها و منابع اطلاعاتی جمعیتی.
- **اهداف مهارتی:** کسب مهارت در زمینه شناخت و استفاده از منابع داده‌ای جمعیت‌شناسی، و کسب مهارت در استفاده از نظریه‌های جمعیتی برای تحلیل پدیده‌ها و وقایع جمعیتی.
- **اهداف نگرشی:** کسب نگرش علمی و دقیق نسبت به پدیده‌های جمعیتی، و یافتن نگرش تحلیلی و مقایسه‌ای نسبت به شناخت پدیده‌ها و وقایع جمعیتی.

مواد آموزشی:

در این درس علاوه بر امکانات اولیه، تنها نیاز به ویدیو پروجکشن می‌باشد.

محتوای درس:

هفته	تاریخ	موضوع	محتویات موضوع
۱	۱۳۹۹/۰۶/۳۰	-----	-----
۲	۱۳۹۹/۰۷/۰۶	معارفه و معرفی درس	معارفه، معرفی درس و اهداف آن، منابع درس، تشریح آداب کلاس و شیوه ارزیابی
۳	۱۳۹۹/۰۷/۱۳	علم جمعیت‌شناسی	آشنایی با جمعیت‌شناسی، تعریف جمعیت، ابعاد جمعیت، اهمیت جمعیت‌شناسی
۴	۱۳۹۹/۰۷/۲۰	سیر تکوینی جمعیت‌شناسی	موج حسابان سیاسی، شکل‌گیری نظام آماری، جمعیت‌شناسی مدرن
۵	۱۳۹۹/۰۷/۲۷	منابع آمارهای جمعیت	سرشماری، آمارگیری نمونه‌ای
۶	۱۳۹۹/۰۸/۰۴	تعطیل	تعطیل رسمی
۷	۱۳۹۹/۰۸/۱۱	منابع آمارهای جمعیت	سیستم‌های ثبت، داده‌های اداری و ...
۸	۱۳۹۹/۰۸/۱۸	تاریخچه جمعیت در دنیا	روندهای جهانی جمعیت و سهم قاره‌ها و مناطق مختلف دنیا از جمعیت
۹	۱۳۹۹/۰۸/۲۵	ابزارها و تحلیل‌های جمعیت	تحلیل حجم جمعیت، تحلیل تغییرات (رشد یا کاهش) جمعیت
۱۰	۱۳۹۹/۰۹/۰۲	نظریه در جمعیت‌شناسی	بینش‌ها، مفاهیم و نظریه‌های مهم جمعیتی
۱۱	۱۳۹۹/۰۹/۰۹	گذار مرگ‌ومیر	تعریف مرگ، گذار سلامت و میرایی، گذار تغذیه‌ای، علل ناسلامتی و مرگ و ...
۱۲	۱۳۹۹/۰۹/۱۶	گذار باروری	تعریف، گذار باروری، علل باروری بالا، علل کاهش باروری، تعیین‌کننده‌های باروری

تعاریف، گذار مهاجرتی، انواع مهاجرت، علل مهاجرت، ویژگی‌های مهاجران، پیامدها	مهاجرت	۱۳۹۹/۰۹/۲۳	۱۳
عوامل مؤثر بر گذار سنی، نیروی محرکه جمعیت، پنجره جمعیتی، پیری جمعیت	گذار سنی	۱۳۹۹/۰۹/۳۰	۱۴
عوامل مؤثر بر گذار سنی، نیروی محرکه جمعیت، پنجره جمعیتی، پیری جمعیت	گذار سنی	۱۳۹۹/۱۰/۰۷	۱۵
گذار شهری، تعریف محل‌های شهری، الگوهای زندگی شهری، عوامل مؤثر در گذار	گذار شهری	۱۳۹۹/۱۰/۱۴	۱۶

منابع اصلی درس:

۱) ویکس، جان. (۱۳۹۵). جمعیت: مقدمه‌ای بر مفاهیم و موضوعات، ترجمه الهه میرزایی، تهران: انتشارات موسسه مطالعات و مدیریت جامع و تخصصی جمعیت کشور.

۲) سرایی، حسن. (۱۳۹۰). جمعیت‌شناسی: مبانی و زمینه‌ها، چاپ اول، تهران: انتشارات سمت.

منابع برای مطالعه بیشتر دانشجویان:

۱) هاپت، آرتور، تی کین، تامس. (۱۳۹۶). راهنمای جمعیت، ترجمه طه نوراللهی، چاپ اول، تهران: انتشارات موسسه مطالعات و مدیریت جامع و تخصصی جمعیت کشور.

۲) لوکاس، دیوید و میر پاول. (۱۳۸۱). درآمدی بر مطالعات جمعیتی، ترجمه دکتر حسین محمودیان، تهران: انتشارات دانشگاه تهران.

۳) استیکوس، جی. مایون. (۱۳۹۵). جمعیت‌شناسی علم میان‌رشته‌ای، ترجمه دکتر محمد سید میرزایی، چاپ سوم، تهران: نشر بشری.

۴) سیدمیرزایی، محمد. (۱۳۸۱). جمعیت‌شناسی عمومی، چاپ اول، تهران: انتشارات دانشگاه شهید بهشتی.

۵) کاظمی‌پور، شهلا. (۱۳۸۴). مبانی جمعیت‌شناسی، چاپ اول، تهران: انتشارات مرکز مطالعات و پژوهش‌های جمعیتی آسیا و اقیانوسیه.

۶) امانی، مهدی. (۱۳۷۹). مبانی جمعیت‌شناسی، تهران: سازمان مطالعه و تدوین کتب علوم انسانی دانشگاه‌ها (سمت).

شیوه ارزیابی:

ردیف	عنوان	درصد نمره
۱	حضور منظم و سر وقت در کلاس (۲ نمره)	۱۰
۲	فعالیت کلاسی (۳ نمره)	۱۵
۳	امتحان میان ترم و پایان ترم (۱۵ نمره)	۷۵

وظایف دانشجویان:

ردیف	شرح وظایف
۱	برای این درس هر دانشجو موظف به مشارکت فعال در کلاس در قالب حل مسائل عملی معین، و مطالعه دو مقاله جمعیتی و ارائه خلاصه آن در کلاس می‌باشد.